ДАМЯН ДАМЯНОВ
АТАНАС ДАЛЧЕВ

Част 13 от „Не мога без вас!“

chitanka.info

За мен той е нещо като последната любов. Тази любов е най-силната, но идва едва когато десетки други вече са отнесли страстите и чувствата. И за нея е останала само мъдростта. Тя идва чак когато са ти отишли пролетната нежност и лятното лекомислие. Но

… Нищо че огнището ще стине
и зимата ще ни обгражда пуста,
ще населите нейните пустини
със наште спомени и наште чувства.

С поета Атанас Далчев ме запозна Радой Ралин през 1958 година. С човека Атанас Далчев ме запозна пак той шест години по-късно. И ако съм благодарен на Радой, че беше първият „жив“ поет, когото съм виждал и който най-напред поощри стихчетата ми, дваж по-благодарен съм му, че ме запозна с този вълшебен свят, наречен Далчев.

Наистина Далчев е цял свят. Цял космос. И този космос е побран само в една-единствена книжка. Както при Ботев. Както при Дебелянов. Убеждавам се — големите поети не пишат много…

След младостта, в която „денят изгряваше и утрото изкукуригваше на двора“ и в която „за да виждам ясно сънищата, аз си лягах с очила“, идва зрелостта на книгите:

До мене ти не стигна никога,
о, зов на любовта,
и аз загубих зарад книгите
живота и света!

После идва Париж със своите снегове и нощи, със своите гладни носачи на реклама, със самотата. Колко страшна трябва да е била тая самота!

Прекарам ли ръка по своя образ,

ръката ми ще почернее мигом.
Не знам дали това не е от мрака
или от нощите, прекарани без сън…

… Това е поетът, който ми е влиял най-силно. Но той не може да не влияе. И не само на мен, а на няколко поколения. Защото неговите стихотворения — малко на брой — са грамадни по атмосфера, по светоусещане. Ненапразно и други са ми казвали, че след като ги прочетат, вече не могат нищо да напишат! Далчев е изчерпал всичко, видял го е преди тях, написал го е.

Откъде иде това чувство? Мисля, от две неща: от простотата и от философската предметност на този поет. Той е свръхземен, свръхпрост. Неговата мъдрост е животът. И затова, макар всички да се влияем от него, той си остава неповторим.

Пиша за него, а пред очите ми се въртят бели варосани болници, стари моми предачки, носачи на реклама и врати, които скърцат и казват: „Добър вечер! Минете, господине!“ Върти се светът, събран като в онова огледало, което хамалинът носи на гърба си…

След единствената си книга той мълча години наред. Не написа нито ред. И от това мълчание излезе „като от гроб“. Възкръсна. Възкръсна само с един-единствен цикъл стихотворения, написани зз толкова години. Но нека му бъдем благодарни за това мълчание! То роди светлия цикъл „Среща на гарата“, роди едно от най-хубавите стихотворения за родината:

Не съм те никога избирал на земята.
Родих се просто в теб на юлски ден във зноя,
Аз те обичам не защото си богата,
а само за това, че си родина моя.
И българин съм не заради твойта слава
и твоите подвизи, и твойта бранна сила,
а зарад туй, че съм безсилен да забравя
за ослепените бойци на Самуила.
Да търси който ще във теб сполука бърза
и почести, и власт със страст една и съща!
Страданието мен по-силно с теб ме свързва

и нашата любов в една съдба превръща.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

http://chitanka.info

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.